

ΙΔΡΥΜΑ
ΡΟΖΑ
ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος, το Εργαστήριο Μελέτης των Ελληνογερμανικών Σχέσεων και το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, οργανώνουν τη σειρά κινηματογραφικών προβολών και εισηγήσεων με θέμα «Βλέμμα στο φασισμό», με σκοπό να συμβάλουν στην κατανόηση του φασιστικού φαινομένου, και ιδιαίτερα της πιο ακραίας και φριχτής εκδοχής του, του ναζισμού, με την πεποίθηση ότι η κατανόηση του φαινομένου αποτελεί και τη συνθήκη για την αντιμετώπισή του. Εκτός από την παρουσίαση διαφορετικών πτυχών του φασισμού, όπως αποτυπώνονται σε ταινίες πολλών ειδών και εποχών, σημαίνουσα θέση έχει η ανάδειξη της προνομιακής δυνατότητας του κινηματογράφου να θεματοποιήσει το φασισμό και το ναζισμό. Οι σχετικές εισηγήσεις και οι συζητήσεις με το κοινό φιλοδοξούν να αποτελέσουν ερεθίσματα προς διερεύνηση των όρων με τους οποίους οι αισθητικές μορφές αποκτούν πολιτική νοηματικότητα. Πέρα από τις επιταγές της στρατευμένης τέχνης και ενεργώντας πάντα αντίρροπα στην αισθητικοποίηση της πολιτικής που επιδίωκε ο ναζισμός, η κάθε μία ταινία ξεχωριστά προσκαλεί σε σκέψη και παρέμβαση στο πεδίο έντασης μεταξύ αισθητικού αποτελέσματος του κινηματογράφου και κοινωνικής συνείδησης του θεατή στην κατεύθυνση μιας αντιφασιστικής τέχνης.

Όλες οι προβολές γίνονται στις **18:00**, στην **Ταινιοθήκη της Ελλάδος**
Ιερά Οδός 48, Μετρό Κεραμεικός, Αθήνα. **Είσοδος ελεύθερη.**

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος και το Εργαστήριο Μελέτης των Ελληνογερμανικών Σχέσεων και το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΦΑΣΙΣΜΟ

Κύκλος προβολών
Μια ταινία, μια εισήγηση
Απρίλιος–Μάιος 2013

10.4.2013

Αληθινός φασισμός

του Mikhail Romm
(Обыкновенный фашизм,
ΕΣΣΔ 1965, 138')

Εναρκτήρια εκδήλωση με τον Δρ. Λότσο Μπίσκι, επίτιμο καθηγητή πανεπιστημίου, μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο οποίος θα θέσει υπό την αιγίδα του το πρόγραμμα.

Χαρακτηριστικές στιγμές επιλεγμένες από έναν τεράστιο όγκο οπτικού υλικού του Τρίτου Ράιχ. Μέσω του μοντάζ ανασυντίθεται η εικονιστική ρητορική του ναζισμού, ενώ η εστίαση στο φαινομενικά αυτονόητο και τη λεπτομέρεια αναδεικνύει τους μηχανισμούς μαζικής υποβολής που άσκησε η ναζιστική προπαγάνδα. Ο λιτός σχολιασμός καλεί τον θεατή να συμμετάσχει στην αποκάλυψη των συνθηκών που κατέστησαν δυνατή την επικράτηση του εθνικοσοσιαλισμού και να αποκρυπτογραφήσει τις σηματοδοτήσεις του.

17.4.2013

Ευροπα

του Lars von Trier
(Δανία 1991, 112')

Εισηγήτρια: Κατερίνα Καρακάση, καθηγήτρια Λογοτεχνίας και Συγκριτικής Γραμματολογίας στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Γερμανία της πρώτης μεταπολεμικής περιόδου χρησιμεύει για τη σύνθεση εικόνων και λόγων σε έναν κώδικα κατανόησης της Ευρώπης, όπου η δαιμονική κληρονομιά του ναζισμού μπορεί να μεταλλάσσεται, ωστόσο συνεχίζει να υπνωτίζει και να παρασύρει προς την καταστροφή. Στις εναλλαγές των φωτοσκιάσεων ελλοχεύουν ο φόβος, οι ενοχές και οι ψευδαισθήσεις που στοιχειώνουν ακόμα και τώρα, όπως αποδεικνύεται, όσες κοινωνίες παραμέρισαν απλώς αυτές τις καταβολές χωρίς να αντιμετωπίσουν ριζικά τις συνθήκες που τις δημιούργησαν.

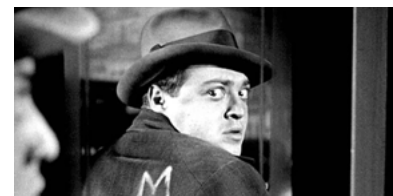
24.4.2013

120 μέρες στα Σόδομα

του Pier Paolo Pasolini
(Salò o le 120 giornate di Sodoma,
Ιταλία 1975, 116')

Εισηγητής: Βαγγέλης Παπαδάκης, θεωρητικός κινηματογράφου, σεναριογράφος

Η αλληγορική σύνθεση δύο κόσμων με φόντο το διαστροφικό μουσολινικό καθεστώς του Σαλό: του λογοτεχνικού κόσμου του μαρκήσιου Ντε Σαντ και εκείνου των ναζιστικών στρατοπέδων συγκέντρωσης. Μια σύνθεση που αναδεικνύει τη φρικαλέα διάψευση των αρχών του Διαφωτισμού και την τραγική διάλυση των ψευδαισθήσεων του φιλελευθερισμού – τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης ως εργαστήρια μετάλλαξης των ανθρώπων σε απλά αντικείμενα.

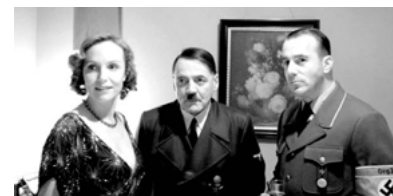
15.5.2013

M

του Fritz Lang
(Γερμανία 1931, 117')

Εισηγήτρια: Μαρίνα Μαρμπούλου, ανθρωπολόγος του Δικαίου, επιστημονική συνεργάτης στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Μέσα από εξπρεσιονιστικές φωτοσκιάσεις παρουσιάζεται το ψυχόγραμμα ενός παθολογικού δολοφόνου παιδιών και ταυτόχρονα το ψυχόγραμμα μιας κοινωνίας που αισθάνεται ότι απειλείται από σκοτεινές και ανεξέλεγκτες δυνάμεις. Η αντίστοιχη λειτουργία αστυνομίας και οργανωμένου εγκλήματος οδηγεί στην ακύρωση του ηθικού πυρήνα του Δικαίου, ενώ παράλληλα ανατέμνονται τα φαινόμενα μαζικής υστερίας που δρομολόγησαν την άνοδο του ναζισμού, αλλά και χρησιμοποιήθηκαν για τις επιδιώξεις του.

22.5.2013

Η πτώση

του Oliver Hirschbiegel
(Der Untergang,
Γερμανία 2004, 156')

Εισηγητής: Βίκτωρ Αρδίτσης, σκηνοθέτης, διευθυντής της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου, καθηγητής Σκηνοθεσίας στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ

Ρεαλιστική ματιά στις τελευταίες ημέρες του Τρίτου Ράιχ στο Βερολίνο, καθώς η επικείμενη καταστροφή φέρνει στην επιφάνεια τους ψυχικούς μηχανισμούς του ναζισμού στην καθαρότερη, φριχτότερη τους μορφή, μέσα από πορτρέτα κυρίως των επώνυμων αλλά και των ανώνυμων πρωταγωνιστών του. Η χαρακτηριστική μικροϊστορία φιλοτεχνεί μια τυπολογία της εθνικοσοσιαλιστικής προσωπικότητας, ενώ εστιάζει στον ίδιο τον Χίτλερ, κατευθυνόμενη πολλές φορές σε αμφιλεγόμενες απαντήσεις. Μέχρι που φτάνει ο παραπλανητικός οικείος και που αρχίζει ο δαιμονικός χαρακτήρας των ναζιστών;

29.5.2013

Από τα σύννεφα στην αντίσταση

των Danièle Huillet & Jean-Marie Straub
(Dalla nube alla resistenza,
Ιταλία 1979, 104')

Εισηγητές: Δημήτρης Καρύδας, φιλόσοφος, επιστημονικός συνεργάτης στο Πανεπιστήμιο Humboldt του Βερολίνου, και Γεράσιμος Κουζέλης, καθηγητής Επιστημολογίας και Κοινωνιολογίας της Γνώσης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι αλλαγές που φαίνονταν τόσο απαραίτητες μετά την ήττα του φασισμού αποκαλύπτεται ότι δεν έχουν συμβεί, καθώς παραμένουν ορατά τα ίχνη των φασιστικών εγκλημάτων. Μέσα από τους μυθολογικούς διαλόγους του Τσέζαρε Παβέζε ο υλισμός των κινηματογραφικών εικόνων δίνει συγκεκριμένο ιστορικό περιεχόμενο σε δυνάμεις που φαίνονται ακατανίκητες. Προϋπόθεση του αγώνα εναντίον τους αποτελεί η αποκάλυψη ότι αυτοί οι θεοί δεν είναι τίποτε άλλο παρά δημιουργήματα των ανθρώπων στις κοινωνικές συνθήκες της ύπαρξής τους.